

Financiële gevolgen faillissementen energieleveranciers

Finale rapportage

15 september 2023

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

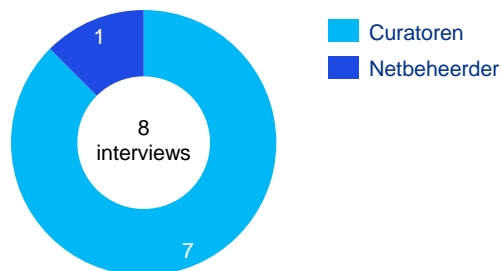

Belangrijke opmerkingen

- Onze werkzaamheden zijn aangevangen op 15 mei 2023 en onze onderzoekswerkzaamheden zijn op 13 juli 2023 afgerond. Deze rapportage is gebaseerd op aan ons aangeleverde data en werkzaamheden tot en met 13 juli 2023. We hebben het rapport niet aangepast naar aanleiding van gebeurtenissen, omstandigheden en aangeleverde data van na die datum.
- De informatie in deze rapportage is gebaseerd op openbaar beschikbare informatie (onder meer openbare faillissementsverslagen en bijbehorende financiële verslagen van curatoren) en informatie uit externe interviews (curatoren, netbeheerder). Bij het opstellen van deze rapportage hebben wij vertrouwd op de juistheid en volledigheid van deze informatiebronnen, zonder deze onafhankelijk te hebben geverifieerd. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor dergelijke informatie.
- De faillissementen van energieleveranciers die zijn onderzocht zijn geen van alle afgerond. Daar het nog lopende faillissementen betreffen, zijn bedragen nog aan veranderingen onderhevig. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken. Dit zijn (grove) inschattingen en daarmee kan de uiteindelijke financiële situatie na afronding faillissement significant afwijken. De resultaten van dit onderzoek zijn daarmee grotendeels indicatief, en betreffen een (grove) inschatting op basis van deze informatie. Er kunnen derhalve geen zekerheden of rechten worden ontleend aan deze rapportage.
- Dit document verwijst naar 'KPMG-analyse'; deze verwijzing vormt uitsluitend een aanduiding van het feit dat wij (waar aangegeven) bepaalde analyses hebben uitgevoerd op de onderliggende data teneinde tot de voorliggende informatie te komen. Wij aanvaarden geen verantwoordelijkheid voor de onderliggende data.
- De aard van de werkzaamheden houdt in dat wij geen accountantscontrole, beoordelingsopdracht of andere assuranceopdracht hebben uitgevoerd. Daarom kan aan deze rapportage geen zekerheid met betrekking tot de getrouwheid van financiële of andere informatie worden ontleend.
- Wij aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor onze werkzaamheden, voor het rapport of voor oordelen, bevindingen, conclusies, aanbevelingen of meningen die wij geuit hebben anders dan jegens het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor zover wettelijk toegestaan, aanvaarden wij geen aansprakelijkheid jegens enige andere partij als gevolg van publicatie of verstrekking van het rapport aan een dergelijke partij.

Totstandkoming rapportage

Primair onderzoek – interviews

Secundair onderzoek – openbare bronnen

- Faillissementsverslagen curatoren (inclusief financiële verslagen):
 - Naked Energy, d.d. 10-05-2023
 - Fenor, d.d. 17-04-2023
 - Sepa Green Energy, d.d. 14-03-2023
 - Kleinverbruik Energie der Nederlanden, d.d. 17-05-2023
 - Allure Energie, d.d. 07-04-2023
 - Welkom Energie, d.d. 28-04-2023
 - Robin Energie, d.d. 15-05-2023
- Jaarverslagen failliete energieleveranciers
- CBS-data/-onderzoek

Methodologie

- KPMG is door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar faillissementen van energieleveranciers en of er voldoende (geldelijke) middelen overblijven na de betalingen van (preferente) schuldeisers waarmee klanten betaalde voorschotten en eventuele borgsommen volledig of gedeeltelijk terug zouden kunnen krijgen.
- Het onderzoek heeft zich gericht op de faillissementen van energieleveranciers in de periode 2020-2022 waarbij de focus ligt op de boedelverdeling. De faillissementen van de volgende energieleveranciers zijn betrokken in de analyse:
 - Naked Energy
 - Fenor
 - Sepa Green Energy
 - Kleinverbruik Energie der Nederlanden
 - Allure Energie
 - Welkom Energie
 - Robin Energie
- Het onderzoek is uitgevoerd door de (concept/tussentijdse) curatorverslagen te bestuderen en te analyseren van faillissementen van energieleveranciers tussen 2020 en 2022.
- Daarnaast zijn er interviews afgenomen met zeven betrokken curatoren en één netbeheerder. Alleen de faillissementen waarbij een interview kon worden afgenomen zijn meegenomen in dit onderzoek, aangezien er anders te weinig informatie was voor de benodigde analyses.
- De uitkomsten zijn (geanonimiseerd) verwerkt in voorliggende rapportage.
- De faillissementen van energieleveranciers die zijn onderzocht zijn geen van alle afgerond. Daar het nog lopende faillissementen betreffen, zijn bedragen genoemd in de faillissementsverslagen nog aan veranderingen onderhevig en zijn bedragen niet in alle gevallen al bekend (met name vorderingen). Om ontbrekende bedragen en inschattingen van finale bedragen te verkrijgen zijn inschattingen uit de faillissementsverslagen gebruikt en zijn tijdens de interviews inschattingen van curatoren gevraagd. Dit zijn (grove) inschattingen. De resultaten van dit onderzoek zijn daarmee grotendeels indicatief, en betreffen een (grove) inschatting op basis van deze informatie.

Inhoudsopgave

	Managementsamenvatting	5
01	Mogelijkheden aanpassen preferentie bij faillissementsafwikkelingen energieleveranciers	7
02	Gevolgen aanpassen preferentie bij faillissementsafwikkelingen energieleveranciers	13

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

Het toekennen van een grotere preferentie aan klanten leidt ertoe dat zij mogelijk een groter gedeelte van de vordering terug kunnen krijgen. Dit wordt minder wanneer banken pandrecht bedingen. Om volledig gecompenseerd te worden, moeten zij in veel gevallen boven het UWV en de Belastingdienst worden geplaatst in rangorde van afwikkeling

- Op basis van een indicatieve analyse van 7 faillissementen van energieleveranciers krijgen klanten in de huidige situatie in de meeste gevallen mogelijk slechts een deel van betaalde voorschotten terug bij de afwikkeling van het faillissement. In 1 geval zijn er voldoende baten om alle concurrente vorderingen (inclusief die van klanten) te betalen, in 1 geval kunnen geen concurrente vorderingen worden uitbetaald, in de 5 overige faillissementen zijn er voldoende baten om 12 tot 43% van concurrente vorderingen te betalen en krijgen klanten als concurrente schuldeisers dus 12 tot 43% van hun vorderingen terug.
- Als klanten een preferente positie krijgen – waarmee ze boven concurrente schuldeisers, en samen met andere preferente schuldeisers achter het UWV en de Belastingdienst (welke voorrang hebben binnen preferente vorderingen) komen te staan – dan neemt het percentage van de klantvordering dat uit de boedel betaald kan worden met 10 tot 65 procentpunt toe. In veel gevallen moeten zij echter boven het UWV en de Belastingdienst worden geplaatst om volledig gecompenseerd te worden.
- Curatoren geven aan dat banken mogelijk pandrecht gaan bedingen op rekening-courantvorderingen als gevolg van storeringen waar nu veelal geen pandrecht op rust (hoewel banken nu veelal geen pandrecht bedingen, kunnen zij dit middel nu al wel toepassen). Indien zij dit doen, zullen zij als separatist, bovenaan de rangorde komen in plaats van de concurrente vordering die ze nu hebben. Er blijft dan veel minder geld over voor concurrente schuldeisers. In 2 faillissementen kunnen geen concurrente vorderingen worden uitbetaald, in de overige 5 faillissementen daalt het percentage van de concurrente vordering dat kan worden uitbetaald met gemiddeld ~10 procentpunt.

Het toekennen van een grotere preferentie van klanten gaat ten koste van de vorderingen van andere schuldeisers. Een groot deel van de schuldeisers bij een faillissement van energieleveranciers zal niet-vergoede vorderingen naar verwachting 'socialiseren'

- Bij energieleveranciers zijn overige concurrente schuldeisers veelal netwerkbedrijven, BRP's (balance responsible parties), TenneT en GTS (Gasunie Transport Services). Wanneer klanten een grotere preferentie krijgen dan overige concurrente schuldeisers bij de faillissementsafwikkeling van energieleveranciers kan dit ten koste gaan van de vordering van deze partijen, welke de niet-vergoede vorderingen waarschijnlijk zullen doorberekenen ('socialiseren') in hun tarieven.
- Wanneer klanten ook boven preferente schuldeisers worden gepositioneerd, gaat het daarnaast tevens ten koste van de vordering van de Belastingdienst. Deze misgelopen belastingopbrengst zal in theorie ook 'gesocialiseerd' worden over belastingbetalers. Daarnaast gaat dit ook ten koste van vorderingen van het UWV, dat loon van medewerkers vordert, waarmee de positie van werknemers wordt verzwakt ten opzichte van klanten.

Curatoren merken op dat het aanpassen van preferentie van klanten bij alleen energieleveranciers mogelijk een juridische inconsistentie veroorzaakt die geadresseerd moet worden bij een wetswijziging en verder dat aangescherpt toezicht mogelijk de rechten van klanten beter beschermt dan het geven van een hogere preferentie

- Curatoren geven aan dat het preferenter maken van klanten bij faillissementen van energieleveranciers kan leiden tot inconsistenties op basis van huidige wetgeving, daar de wet op dit moment geen onderscheid maakt in preferentie naar type faillissement. Dit zou bij een aanpassing van de wetgeving geadresseerd moeten worden. Dit is in dit onderzoek niet verder onderzocht.
- Curatoren geven verder aan dat zij verwachten dat het toekennen van een hogere preferentie aan klanten beperkt effectief is. Zij baseren zich daarbij op een onderzoek van het Schoordijk Instituut en het CBS uit 2007⁽¹⁾, waarbij concurrente schuldeisers maar in 4,9% van de faillissementen van rechtspersonen een uitkering kenden (en preferente schuldeisers 13,4%). Curatoren geven aan dat het wellicht effectiever is om het verkrijgen van een licentie moeilijker te maken en het toezicht op energieleveranciers te versterken. Hierdoor zouden mogelijk minder faillissementen van energieleveranciers ontstaan. Dit is in dit onderzoek niet verder onderzocht.

Bron: (1) Insolventierecht in cijfers en modellen: Schuldeisersbenadeling en conclusies, Schoordijk Instituut, Luttikhuis en Timmermans, 2007

01
**Mogelijkheden aanpassen preferentie
bij faillissementsafwikkelingen
energieleveranciers**

Bij faillissementsafwikkelingen bepaalt de curator de volgorde waarin schuldeisers worden betaald op basis van de faillissementswetgeving

Rangorde schuldeisers

- Bij de afwikkeling van faillissementen bepaalt de curator de volgorde waarin schuldeisers worden betaald. Dat doet de curator op basis van de faillissementswetgeving (de plaats in de rangorde is afhankelijk van welke soort schuld de schuldeiser opeist).
- Hoe hoger in de rangorde, hoe groter de kans dat een schuldeiser wordt betaald. Er zijn 3 rangen waar schuldeisers in kunnen vallen. Daarnaast zijn er postconcurrente schuldeisers, en bijzondere schuldeisers (separatisten):

Rangorde schuldeisers

Bijzondere schuldeisers (separatisten)

Separatisten zijn schuldeisers met bijzondere rechten, zoals hypotheekrecht of pandrecht. Separatisten kunnen vordering direct opeisen zonder tussenkomst van de curator.

1^e rang: Boedelvorderingen (super-preferent)

Als eerste worden boedelvorderingen betaald. Boedelvorderingen zijn de schulden die ontstaan na datum faillissement. Het gaat hier onder meer om salariskosten van de curator, overige kosten die de curator maakt (o.a. inschakelen derden) en salarissen van medewerkers (vanaf datum faillissement).

2^e rang: Preferente vorderingen

Als de boedelvorderingen zijn betaald, worden schuldeisers met preferente vorderingen betaald. Preferente schuldeisers zijn onder meer de Belastingdienst, het UWV en medewerkers met een loonvordering (van vóór datum faillissement).

3^e rang: Concurrente vorderingen

Na de preferente vorderingen worden de concurrente vorderingen betaald. Concurrente schulden zijn schulden die ontstaan nadat een product of dienst is geleverd en er niet is betaald. Bijvoorbeeld openstaande facturen van leveranciers van producten. Klanten die voorschotten hebben betaald en eventuele welkomstbonussen tegoed hebben van failliete energieleveranciers zijn concurrente schuldeisers. Hoeveel een concurrente schuldeiser krijgt, is afhankelijk de resterende beschikbare baten in relatie tot de totale omvang van de concurrente schulden (uitgedrukt in een percentage). Elke concurrente schuldeiser krijgt hetzelfde percentage van de individuele vordering uitgekeerd.

Postconcurrente schuldeisers

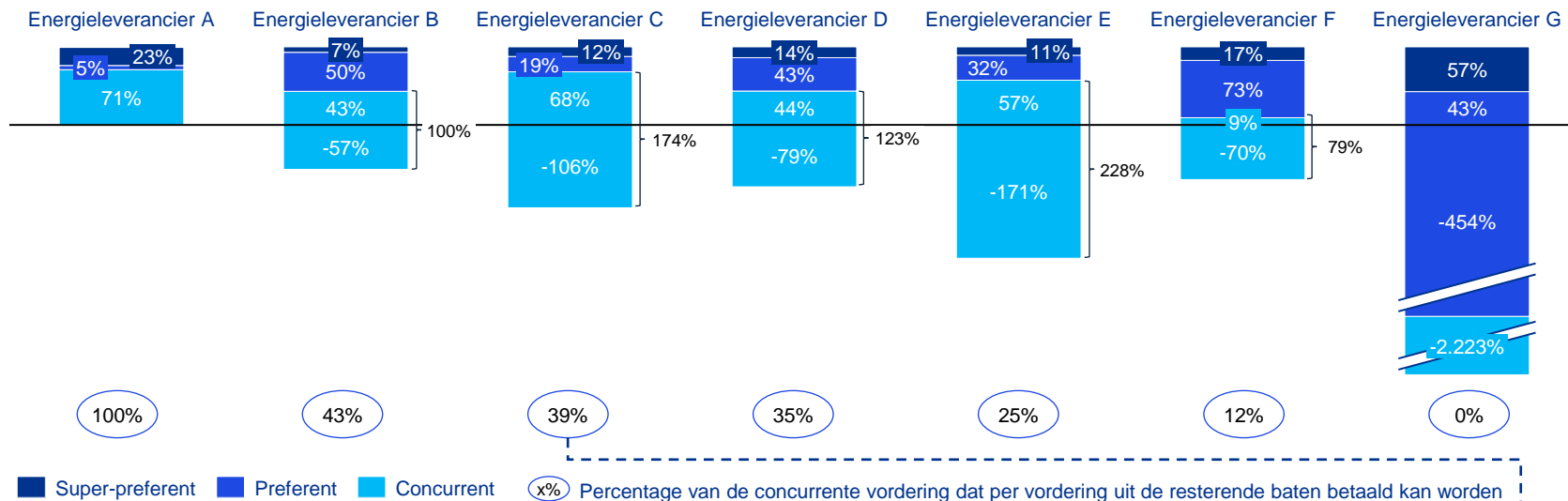
De vorderingen van postconcurrente schuldeisers worden als laatste uitbetaald. Dit zijn bijvoorbeeld aandeelhouders. Zij krijgen hun ingelegde geld pas terug als de andere schulden zijn betaald.

Bron: (1) Kamer van Koophandel, Rangorde van schuldeisers. (2) Interviewprogramma KPMG.

In de huidige situatie krijgen klanten van failliete energieleveranciers in de meeste gevallen mogelijk slechts een deel van hun vorderingen terug bij de afwikkeling van het faillissement

Aandeel vorderingen (per type vordering) in potentiële boedelopbrengsten failliete energieleverancier (als % van boedelopbrengst)

Indicatief

Notitie: (a) Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken.

Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

- Bij de afwikkeling van faillissementen bepaalt de curator de volgorde waarin schuldeisers worden betaald. Dat doet de curator op basis van faillissementswetgeving (zie vorige pagina).
- In de huidige situatie (op basis van een analyse van 7 failliete energieleveranciers) krijgen klanten van failliete energieleveranciers in de meeste gevallen slechts een deel van hun vorderingen (bijvoorbeeld: betaalde voorschotten, eventuele borgsommen en gegunde welkomstbonussen) terug bij de afwikkeling van het faillissement. In 1 geval (Energieleverancier A) zijn er naar verwachting voldoende baten om alle concurrente vorderingen (inclusief die van klanten) te betalen, in 1 geval (Energieleverancier G) kunnen naar verwachting geen concurrente vorderingen worden uitbetaald, in de 5 overige faillissementen krijgen klanten (net als andere concurrente schuldeisers) naar verwachting 12 tot 43% van hun concurrente vorderingen terug.

Rekenvoorbeeld Energieleverancier C

Het totaal aan concurrente vorderingen is 174% (68% + 106%) van de totale boedelopbrengsten. 68% van de boedelopbrengsten kan worden uitgekeerd aan concurrente vorderaars, wat in dit geval betekent dat klanten (als concurrente vorderaar) 39% (68% / 174%) van zijn/haar individuele vordering kan terugkrijgen.

Wanneer klanten een grotere preferentie krijgen, krijgen zij een groter gedeelte terug. Veelal moeten zij echter boven het UWV en de Belastingdienst worden geplaatst om volledig gecompenseerd te worden

Percentage vorderingen klanten dat uit de potentiële boedel betaald kan worden bij verschillende posities rangorde schuldeisers

Indicatief

	Energieleverancier A	Energieleverancier B	Energieleverancier C	Energieleverancier D	Energieleverancier E	Energieleverancier F	Energieleverancier G
Positie							
Concurrent	100%	43%	39%	35%	25%	12%	0%
Preferent	100%	87% <small>+44%</small>	82% <small>+43%</small>	100% <small>+65%</small>	78% <small>+53%</small>	22% <small>+10%</small>	0%
Preferent+	100%	100% <small>+13%</small>	100% <small>+18%</small>	100%	100% <small>+22%</small>	100% <small>+78%</small>	58% <small>+58%</small>

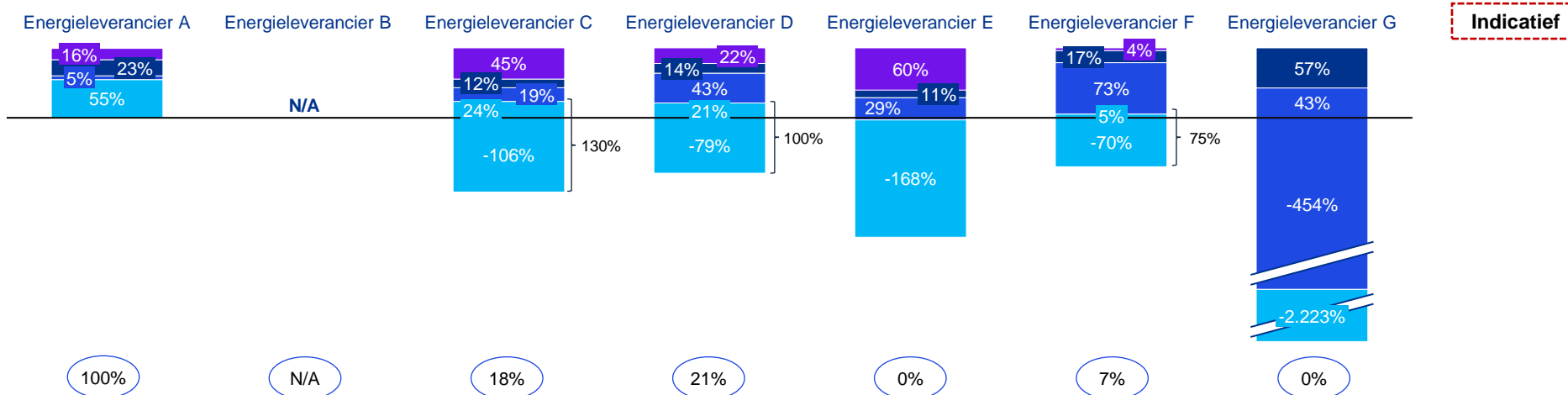
Notitie: (a) Notitie: Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken. (c) In een concurrente positie komen klanten achter preferente en super-preferente vorderingen. In een preferente positie komen klanten vóór concurrente vorderingen en samen met andere preferente vorderingen achter het UWV en de Belastingdienst (welke voorrang hebben binnen preferente vorderingen). In een preferente+ positie komen klanten vóór preferente vorderingen, inclusief het UWV en de Belastingdienst.

Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

- Wanneer klanten een grotere preferentie krijgen bij de afwikkeling van faillissementen van energieleveranciers kunnen zij een groter aandeel van hun vordering (voorschotten en eventuele borgsommen en gegunde welkomstbonussen) terugkrijgen. Hoeveel klanten extra terugkrijgen hangt af van de positie die klanten krijgen in de rangorde van schuldeisers.
 - In de analyse zijn twee scenario's uitgewerkt waarbij klanten een grotere preferentie krijgen en daarmee hoger in de rangorde van schuldeisers komen. In scenario 1 ('Preferent') worden klanten op gelijke voet gesteld met overige preferente vorderingen, maar komen zij na de preferente vorderingen van de Belastingdienst en het UWV (o.a. loonvordering van voor faillissement namens werknemers). In scenario 2 ('Preferent+') worden klantvorderingen een preferente vordering die vóór de Belastingdienst en het UWV komt.
- In scenario 1 ('Preferent') neemt het percentage van de klantvordering dat naar verwachting uit de boedel betaald kan worden met 10 tot 65 procentpunt toe. In twee gevallen (Energieleverancier A en Energieleverancier D) lijken er naar verwachting voldoende baten te worden gerealiseerd om de volledige klantvordering uit te betalen.
 - Concurrente schuldeisers die hierdoor minder van hun vordering terugkrijgen zijn o.a. TenneT, netbeheerders en banken die door storeringsen een concurrente vordering hebben gekregen. Zie pagina 11 en 14.
- In de meeste gevallen moeten klanten boven alle preferente schuldeisers worden geplaatst (inclusief het UWV en de Belastingdienst), maar onder super-preferente schuldeisers (scenario 2: 'Preferent+') om naar verwachting volledig gecompenseerd te worden. Bij 1 faillissement zijn in dit scenario de baten onvoldoende om de volledige klantvordering te kunnen uitbetalen.
 - In dit scenario worden klanten boven onder meer de Belastingdienst en het UWV gepositioneerd, die hierdoor in een aantal gevallen naar verwachting minder ontvangen. Zie pagina 15.

Curatoren geven aan dat banken mogelijk pandrecht gaan bedingen op vorderingen (waardoor deze bovenaan de rangorde komen), er blijft dan minder geld over voor concurrente schuldeisers

Scenario banken zekerheid – aandeel vorderingen (per type crediteur) in potentiële boedelopbrengsten failliete energieleverancier (als % van boedelopbrengst)

■ Separatisten
 ■ Super-preferent
 ■ Preferent
 ■ Concurrent
 x% Percentage van de concurrente vordering dat per vordering uit de resterende baten betaald kan worden

Notitie: (a) Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken. (c) Voor Sepa Green Energy is niet bekend of er sprake is van een vordering van de bank naar aanleiding van storningen van klanten.

Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

- Curatoren geven aan dat een deel van de klanten na datum faillissement gebruikmaakt van de wettelijke bevoegdheid tot storning van automatisch geïncasseerde termijnfacturen. Door storningen en terugboekingen worden de verrichte betalingen ongedaan gemaakt (die mogelijkheid bestaat gedurende 56 dagen nadat gebruik is gemaakt van de door de klant afgegeven automatische incassovolmacht).
- Storningen kunnen leiden tot een debetsaldo op de rekening-courant van de failliete energieleverancier bij de bank, waardoor deze een vordering krijgt in het faillissement. Omdat aan banken in de meeste gevallen geen zekerheid is verstrekt op een debetsaldo op de rekening-courant, is deze vordering een concurrente vordering.
- Curatoren geven aan dat zij verwachten dat banken naar aanleiding van de faillissementen van energieleveranciers waarbij klanten op grote schaal gebruik hebben gemaakt van het recht om te storneren (evenals naar aanleiding van faillissementen van sportscholen waarbij vergelijkbare situaties zijn ontstaan) en verschillende banken zich hier naar het lijkt door hebben laten verrassen, mogelijk beleid gaan aanpassen waarbij zij bijvoorbeeld pandrecht bedingen op de debetsaldi van de rekening-courant (hoewel banken nu veelal geen pandrecht bedingen, kunnen zij dit middel nu al wel toepassen).
- Als banken pandrecht bedingen op de vordering naar aanleiding van storningen, worden banken hiervoor bijzondere schuldeisers (separatisten). Zij kunnen deze vordering vervolgens direct opeisen. In deze situatie zullen er naar de toekomst toe minder baten overblijven voor overige schuldeisers, inclusief concurrente schuldeisers.
- Als we deze mogelijke toekomstige beleidswijziging van banken toepassen op de faillissementen die geanalyseerd zijn, dan loopt het percentage van de vordering die klanten kunnen terug verwachten met gemiddeld ~10 procentpunt terug.

Indien deze mogelijke toekomstige beleidswijziging van banken wordt toegepast op de faillissementen die geanalyseerd zijn, dan heeft het vergroten van de preferentie van klanten een minder groot effect

Scenario banken pandrecht – percentage vorderingen klanten dat uit de potentiële boedel betaald kan worden bij verschillende posities rangorde schuldeisers

	Energieleverancier A	Energieleverancier B	Energieleverancier C	Energieleverancier D	Energieleverancier E	Energieleverancier F	Energieleverancier G
Positie							
Concurrent	100%	N/A	18%	21%	0%	7%	0%
Preferent	100%	N/A	29% <small>+11%</small>	53% <small>+32%</small>	0%	13% <small>+6%</small>	0%
Preferent+	100%	N/A	52% <small>+23%</small>	100% <small>+47%</small>	40% <small>+40%</small>	100% <small>+87%</small>	58% <small>+58%</small>

Indicatief

Notitie: (a) Notitie: Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken. (c) Voor Sepa Green Energy is niet bekend of er sprake is van een vordering van de bank naar aanleiding van storerings van klanten. (d) In een concurrente positie komen klanten achter preferente en super-preferente vorderingen. In een preferente positie komen klanten vóór concurrente vorderingen en samen met andere preferente vorderingen achter het UWV en de Belastingdienst (welke voorrang hebben binnen preferente vorderingen). In een preferente+ positie komen klanten vóór preferente vorderingen, inclusief het UWV en de Belastingdienst.

Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

- In het geval banken pandrecht bedingen op de vordering naar aanleiding van storerings krijgen klanten een minder groot aandeel van betaalde voorschotten en eventuele borgsommen en gegunde welkomstbonussen terug ten opzichte van een situatie waarbij banken geen pandrecht bedingen. Als we deze mogelijke toekomstige beleidswijziging van banken toepassen op de faillissementen die geanalyseerd zijn, dan krijgen klanten in de twee preferentiescenario's minder van hun vordering terug:
 - Scenario 1: 'preferent': Het percentage van de klantvordering dat uit de boedel kan worden betaald neemt met 6 tot 32 procentpunt toe ten opzichte van 10 tot 65 procentpunt in het geval banken geen pandrecht bedingen. Daarbij leidt het niet tot meer faillissementen waarbij de volledige vordering kan worden uitbetaald.
 - Scenario 2: 'preferent+': In 3 faillissementen krijgen klanten 100% van hun vordering terug, ten opzichte van 6 faillissementen in het geval banken geen pandrecht bedingen.

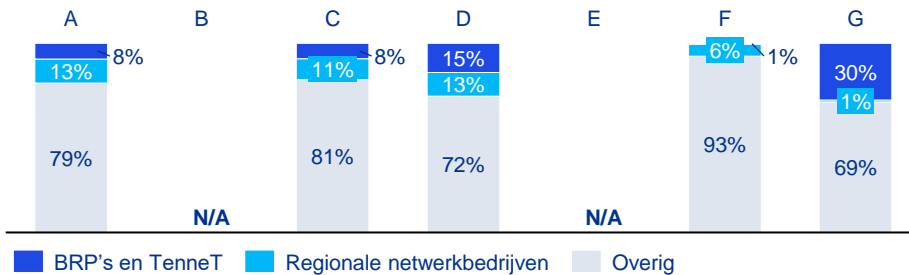
02 Gevolgen aanpassen preferentie bij faillissementsafwikkelingen energieleveranciers

Wanneer klanten boven overige concurrenten worden gepositioneerd, kan dit ten koste gaan van vorderingen van TenneT, BRP's en regionale netwerkbedrijven, welke mogelijk worden gesocialiseerd

Indicatief

Aandeel BRP's en TenneT, en regionale netwerkbedrijven in het totaal van de vorderingen

Energieleverancier

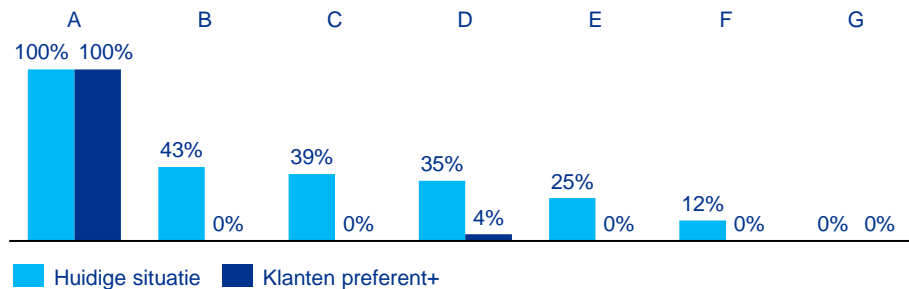
Notitie: (a) Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken.

Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

Percentage van de vordering van BRP's, TenneT en netbeheerders dat per vordering uit de resterende baten betaald kan worden

Indicatief

Energieleverancier

Notitie: (a) Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken.

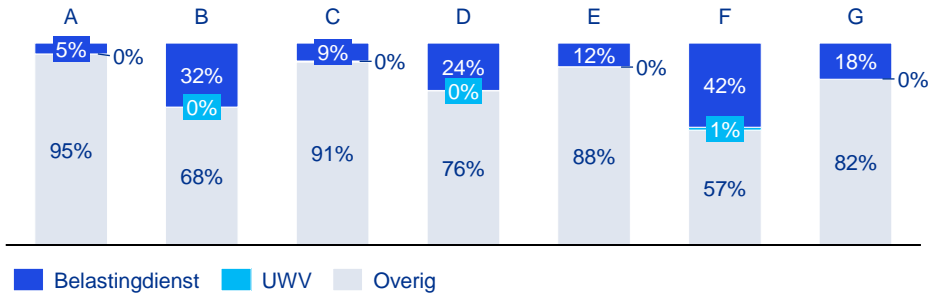
Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

- Bij het faillissement van een energieleverancier wordt de vergunning van leverancier ingetrokken door de Autoriteit Consument & Markt (ACM).
- De curator heeft vervolgens maximaal 20 werkdagen de tijd (vensterperiode) om het klantenbestand van de failliete energieleverancier te verkopen aan een andere energieleverancier. In deze periode mogen klanten van de energieleverancier niet overstappen. Lukt het de curator niet om alle klanten onder te brengen bij een andere energieleverancier, dan worden overgebleven klanten op basis van een aanwijzing van de ACM verdeeld over alle andere energieleveranciers (restverdeling).
- Energiemaatschappijen kopen energie veelal in bij BRP's (balance responsible parties). Gedurende de vensterperiode is er voor de consument sprake van leveringszekerheid voor gas en elektriciteit. BRP's zijn daarbij verplicht om energie door te leveren aan de failliete energieleverancier. Op het moment dat de BRP daar niet aan kan voldoen (bijvoorbeeld omdat de BRP zelf ook failliet gaat), komt de leveringsverplichting bij TenneT te liggen. TenneT activeert hiertoe energie op de onbalansmarkt en levert deze aan de failliete energieleverancier.
- Het doorleveren van energie resulteert veelal in een concurrente vordering van BRP's en/of TenneT op de failliete energieleverancier. Alleen wanneer curatoren een garantie aanvragen wordt de vordering van TenneT preferent. Curatoren geven echter aan hier geen gebruik van te maken, omdat zij hier geen noodzaak toe zien en omdat dit ten koste kan gaan van andere schuldeisers. Zij geven aan dat het hun rol is om alle schuldeisers te vertegenwoordigen.
- Wanneer klanten een grotere preferentie krijgen bij de faillissementsafwikkeling van energieleveranciers, gaat dit ten koste van deze vorderingen van BRP's en TenneT – BRP's en TenneT welke de niet-vergoede vorderingen waarschijnlijk zullen doorberekenen ('socialiseren') in hun tarieven.
- Daarnaast valt op dat in de meeste faillissementen regionale netbeheerders naast klanten en banken de grote concurrente crediteuren zijn in het faillissement van energieleveranciers. Ook zij zullen vorderingen die niet kunnen worden voldaan naar verwachting grotendeels doorberekenen ('socialiseren') in hun tarieven.
- Het effect van het geven van een hogere preferentie van klanten op bovengenoemde partijen is groot. Bij de meeste faillissementen blijft er niets of nauwelijks meer over om deze concurrente vorderingen te voldoen.

Wanneer klanten ook boven preferente schuldeisers worden gepositioneerd gaat het daarnaast tevens ten koste van de vorderingen van de Belastingdienst en het UWV

Aandeel Belastingdienst en UWV in het totaal van de vorderingen Indicatief

Energieleverancier

■ Belastingdienst ■ UWV ■ Overig

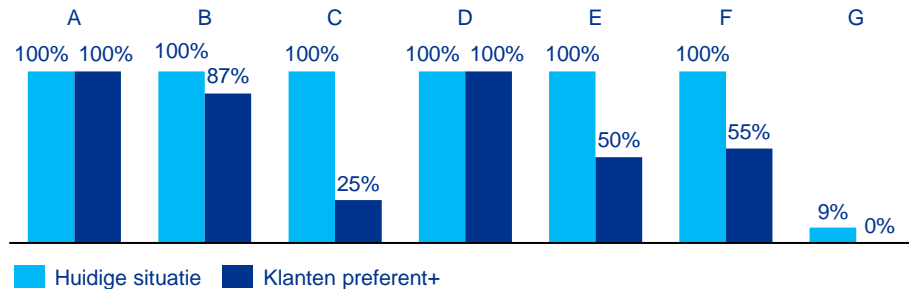
Notitie: (a) Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken.

Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

- Wanneer klanten ook boven preferente schuldeisers worden gepositioneerd, gaat het daarnaast tevens ten koste van de vordering van de Belastingdienst. Deze misgelopen belastingopbrengst zal in theorie ook 'gesocialiseerd' worden over belastingbetalers.
- Daarnaast kan het preferenter maken van klanten ten koste gaan van de vordering van het UWV, welke onder andere het loon van medewerkers vordert. De positie van werknemers wordt daarmee verzwakt ten opzichte van klanten.
- Het effect van het geven van een hogere preferentie van klanten op bovengenoemde partijen is in de helft van de gevallen significant (daling van 50-75%) en in de andere helft klein tot geen (0-13%).

Percentage van de vordering van Belastingdienst en UWV dat per vordering uit de resterende baten betaald kan worden Indicatief

Energieleverancier

■ Huidige situatie ■ Klanten preferent+

Notitie: (a) Analyse is uitgevoerd op basis van brutobedragen, inclusief btw. (b) Analyse is uitgevoerd op potentiële baten en vorderingen zoals vermeld in de curatorverslagen. Daarnaast zijn inschattingen gebruikt van curatoren om ontbrekende gegevens in te vullen en/of een inschatting van finale cijfers te maken.

Bron: (1) Faillissementsverslagen failliete energieleveranciers curatoren (inclusief financiële verslagen). (2) Interviewprogramma KPMG. (3) KPMG-analyse.

Curatoren merken nog uitdagingen op met het voorstel in de huidige wetgeving en geven aan meer potentieel te zien in verscherpt toezicht van energieleveranciers

- Curatoren geven aan dat het toekennen van een grotere preferentie van alleen klanten bij de faillissementsafwikkeling van energieleveranciers kan leiden tot een juridische inconsistentie in de huidige wetgeving, daar de wet op dit moment geen onderscheid maakt in preferentie naar type faillissement. Dit zou bij een aanpassing van de wetgeving geadresseerd moeten worden. Dit is in dit onderzoek niet verder onderzocht.
- Curatoren geven verder aan dat zij verwachten dat het toekennen van een hogere preferentie aan klanten beperkt effectief is. Zij baseren zich daarbij op een onderzoek van het Schoordijk Instituut en het CBS uit 2007⁽¹⁾, waarbij concurrente schuldeisers maar in 4,9% van de faillissementen van rechtspersonen een uitkering kennen (en preferente schuldeisers 13,4%). Daarbij wijzen zij ook op de ontwikkelingen bij banken welke mogelijk pandrecht zullen bedingen op vorderingen naar aanleiding van storningen, waardoor er in de toekomst mogelijk minder baten overblijven voor overige schuldeisers. Curatoren geven aan dat het wellicht effectiever is om het verkrijgen van een licentie moeilijker te maken en het toezicht op energieleveranciers te versterken. Hierdoor zouden mogelijk minder faillissementen van energieleveranciers ontstaan. Dit is in dit onderzoek niet verder onderzocht.

Bron: (1) Insolventierecht in cijfers en modellen: Schuldeisersbenadeling en conclusies, Schoordijk Instituut, Luttkhuis en Timmermans, 2007

Sommige of alle hier beschreven diensten zijn mogelijk niet toegestaan voor KPMG-controlecliënten en hun verbonden of verwante entiteiten.

kpmg.com/socialmedia

© 2023 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken die onder licentie worden gebruikt door de zelfstandige ondernemingen die lid zijn van de wereldwijde KPMG organisatie.

Document Classification: KPMG Confidential